

Municipium Sigarrense-Nucli romà

Els Prats de Rei

Ubicació

Comarca: Anoia
Lloc/Adreça: Vila dels Prats de Rei
Emplaçament: Al subsòl del casc urbà i dels entorns immediats de la vila dels Prats de Rei
Alçada: 610

Coordenades:

Latitud: 41.70546
Longitud: 1.54295
UTM Est (X): 378774
UTM Nord (Y): 4618100

Classificació

Número de fitxa: 08170-25
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia: Jaciment arqueològic
Estil / època: Ibèric Romà
Segle: VIaC-Vdc
Estat de conservació: Regular
Protecció: Legal i física
Tipus de protecció: BCIN
Europea – Atributs inspire: National Monument Record – Assentament (jaciment)
Observacions protecció: Zona arqueològica 2078-ZA(P) / BCIN (A-R-I-55-0105)
Número inventari: Sí, CC.AA.-7605, 7606, 7609, 7610, 13493
Generalitat i altres inventaris:
Accés: Fàcil
Ús actual: Altres
Titularitat: Privada

Titular: varis propietaris
Autor de la fitxa Jordina Sales Carbonell
Data de registre de la fitxa: dt., 20/09/2016 - 02:00

Descripció

El 'Municipium Sigarrense' és una entitat física i jurídica corresponent a l'antic nucli romà que es va formar on actualment s'aixeca el poble dels Prats de Rei. Notícies històriques testimonien la ubicació topogràfica d'aquest antic municipi de l'Imperi Romà i del seu precedent indígena sota les parcel·les urbanes actuals del nucli dels Prats de Rei, mentre que diverses actuacions arqueològiques dutes a terme a partir dels anys 70' del segle XX van deixant al descobert diferents indicis d'aquest substrat. Fins al moment present, les principals restes que testimonien la presència física del 'Municipium Sigarrense' en el subsòl de l'actual nucli urbà dels Prats de Rei es poden resumir en: un imponent tram de muralla amb fossat d'un nucli indígena precedent corresponent al segle VI; restes d'habitatges d'època ibèrica; restes de columnes d'un temple romà-republicà; un conjunt epigràfic corresponent a la vida administrativa, honorífica i funerària d'un municipi romà; restes d'una necròpolis paleocristiana datable entorn el segle IV-V. Totes aquestes restes arqueològiques han aparegut acompanyades del seu corresponent material moble: ceràmica, vidres, metalls, numismàtica, etc., en alguns casos de notable singularitat i interès artístic-arqueològic. L'estudi global i interdisciplinari de totes aquestes troballes permet copsar la importància que tingué el 'Municipium Sigarrense' en l'administració i control d'una ampla zona corresponent a una part de l'actual Catalunya Central, a la vegada que constitueix un exemple de romanització d'un nucli iber i el seu territori adjacent.

Observacions:

Tradicionalment s'ha emprat el títol 'Municipium Sigarrensis' perquè és la forma com apareix literalment a la inscripció romana. Ara bé, s'ha obviat sistemàticament que reproduint literalment aquesta denominació hom està emprant una forma declinada del llatí diferent al nominatiu, que seria el cas més correcte per a referir-s'hi de manera genèrica. Cal escriure doncs 'Sigarrense' en comptes de 'Sigarrensis'. IMATGE 1: Vista del nucli urbà dels Prats de Rei, per sota del qual s'han anat localitzant les evidències arqueològiques de l'antic 'Municipium Sigarrense'.

Història

L'entitat urbana i administrativa d'època romana coneguda com 'Municipium Sigarrense' té els seus orígens en un nucli indígena lacetà anterior (segle VI aC) que, segons les fonts numismàtiques respondria al nom de ?ika?a i del qual recentment l'arqueologia n'ha deixat al descobert part del seu recinte de muralles i sistema defensiu. El topònim Sigarra apareix a la 'Geografia' de Ptolomeu (segle II dC) com una ciutat dels Ilercavons (depressió de l'Ebre), tot i que aquesta imprecisió en la localització geogràfica no ha estat considerada de gran importància per la historiografia recent, la qual segueix considerant que Ptolomeu es referia al 'Municipium Sigarrense' que ens ocupa. Finalment, la troballa de diversos epígrafs altimperials realitzada al segle XVIII als entorns de Prats de Rei, tot i que mancades de cap context arqueològic precís, mostren de nou la presència del topònim Sigarra a la zona però aquest cop ja associat a l'entitat administrativa 'municipium' i testimonien de l'existència d'un òrgan de govern municipal (un 'ordo segarrense') format per quatre edils ('quattuor vir'). Pel que fa a la història de la recerca sobre el 'Municipium Sigarrense', tot i les troballes casuals realitzades al llarg del segle XX cada cop que hi havia reformes urbanístiques, els descobriments del Camp de la Farinera i de la Rectoria realitzades entre els anys 72-75 del segle XX per part dels membres de l'Agrupació Cultural Recreativa Sigarra, i que investigadors

de la Catalunya romana com Jordi Pons ja havien alertat del potencial arqueològic que s'havia d'amagar al subsòl dels Prats de Rei en tant que municipi romà, l'entitat física d'aquesta ciutat va ser posada en dubte durant els anys 90', al·legant que en aquest cas el 'municipium' no seria més que la denominació per referir-se al centre administratiu d'un territori agrícola que no disposaria d'entitat o estructura urbana. Fins i tot es va arribar a negar la presència d'un assentament ibèric previ a la romanització. Ara bé, a partir de 2012-2013, fruit de les últimes intervencions arqueològiques i dels treballs de recerca de Natalia Salazar, s'està deixant al descobert el potencial urbà i arquitectònic d'aquest antic enclavament iber i romà. El nom d'aquesta ciutat romana de la Catalunya Central va quedar fossilitzat en un ampli territori, de manera que l'actual comarca veïna en pren el nom (Segarra), i tot i que actualment Els Prats de Rei pertanyi a l'Anoia, històricament ha format part de la subcomarca anomenada Segarra Calafina. Per altra banda, els orígens dels Prats de Rei en el 'Municipium Sigarrense' estan ben vius a la memòria col·lectiva recent, com resta palès en les diverses edicions del tradicional Sopar Romà que s'organitza cada any el poble de Prats en record del seu passat romà.

Bibliografia

-VILA SALA, Antoni (1910): Prats del Rey y la Mare de Deu del Portal, edició facsímil editada per l'Ajuntament dels Prats de Rei l'any 2003, p. 9-13. -PONS SALA, Jordi (1980): 'Notes històriques sobre el Municipium Sigarrensis', Recerques Lleidetanes, II, Grup d'Intercanvis de Recerques de les Terres Lleidetanes, p. 39-49. -PERA ISERN, Joaquim (1994): 'Reflexions entorn al Municipium Sigarrensis', La ciutat en el món romà. Actes del XIV Congrés Internacional d'Arqueologia Clàssica, vol. 2, Tarragona, p. 323-324. -SALAZAR ORTIZ, Natalia (2012): L'ager del Municipium Sigarrensis: poblament i xarxa viària entre la Prehistòria i l'Antiguitat Tardana, Societat Catalana d'Arqueologia, Barcelona, p. 40-45.

